

- Definujte pojem derivace funkce  $f$  v bodě  $x_0 \in \mathbb{R}$ .
- Formou náčrtku udejte příklad funkce  $f$  a bodu  $x_0$  tak, že funkce  $f$  je v  $x_0$  spojitá a současně v bodě  $x_0$  neexistuje derivace funkce  $f$ .
- Mějme tvrzení  $A$  a  $B$ . Rozhodněte, která z implikací  $A \Rightarrow B$ ,  $B \Rightarrow A$  platí. U neplatné implikace uveďte protipříklad.  
 $A$ : Funkce  $f$  má v bodě  $x_0 \in D(f)$  derivaci;  
 $B$ : Funkce  $f$  je v bodě  $x_0$  spojitá.
- Zderivujte a výsledek neupravujte:
  - $\alpha$ )  $a) f(x) = 6x^5$ ,  $b) y = \frac{3}{x^2}$ ,  $c) f(x) = \sqrt[3]{x^7}$ ,  $d) y = \pi$ ,  $e) g(x) = \sin^2 x$ ,  $f) h(x) = \sin x^2$ .
  - $\beta$ )  $a) y = \cos^3 x^3$ ,  $b) y = \ln(x^2 + x - 1)$ ,  $c) f(x) = \arctg(x^2 + 1)$ ,  $d) k(x) = 5(\sin(2x + 3)^2)^3$ .
  - $\gamma$ )  $a) y = \sin^3(\cos^2(\tg x))$ .
  - $\delta$ )  $a) y = (x^2 + 3)\sin x$ ,  $b) z(x) = \cos^3 x \ln^3 x^2$ ,  $c) y = \sqrt{x \sin x \sqrt{1 - x^2}}$ ,  $d) y = x \sin^2(x^3) \ln(x^2)$ .
  - $\varepsilon$ )  $a) t(x) = \frac{\tg x^2}{\cotg x^3}$ ,  $b) y = \frac{\sin x}{\cos x}$ .
- Určete příslušnou první derivaci podle příslušné proměnné:
  - $a) s(t) = (t^2 + 3t + 6) \sin(5t)$ ,  $\dot{s}(t) = ?$ ,
  - $b) x(s) = \sin s \ln(\cos s^2)$ ,  $\frac{dx(s)}{ds} = ?$ ,
  - $c) k(w) = \tg(aw^2 + w^b)$ , kde  $a, b \in \mathbb{R}$ ,  $\frac{dk(w)}{dw} = ?$ ,
  - $d) y(\omega) = \sin(\omega t) \cos(\omega^2 t)$ , kde  $t \in \mathbb{R}$ ,  $\frac{dy(\omega)}{d\omega} = ?$ .
- Určete první a druhou derivaci funkce  $y = f(x)$ , která je dána parametricky rovnicemi  $x = \varphi(t)$ ,  $y = \psi(t)$ ,  $t \in I$ 
  - $a) x = 4t + t^2$ ,  $y = t^3 + t$ .  $[f'(x) = \frac{3t^2+1}{4+2t}, f''(x) = \frac{6t^2+24t-2}{(4+2t)^3}]$
  - $b) x = \ln t$ ,  $y = \sin 2t$ .  $[f'(x) = 2t \cos 2t, f''(x) = 2t \cos 2t - 4t^2 \sin 2t]$
- Vypočtete diferenciál funkce  $f$  v bodě  $x_0$  při přírůstku  $h$ .
  - $a) f(x) = x^2$  v bodě  $x_0 = 1$  při přírůstku  $h = 0,1$ . Znázorněte výsledek graficky.
  - $b) f(x) = x \sin(2x)$  v bodě  $x_0 = \frac{\pi}{3}$  při přírůstku  $h = dx$ .
  - $c) f(x) = \sqrt{\frac{1+x}{1-x}}$  v bodě  $x_0$  a přírůstku  $dx$ .
- Pomocí diferenciálu vypočtete přibližnou hodnotu a výsledek znázorněte graficky
  - $a) \sin 41^\circ$ ,  
*Poznámka: Je zřejmé, že za funkci  $f$  je vhodné si zvolit funkci  $f(x) = \sin x$ . Pro lepší pochopení myšlenky diferenciálu doporučujeme vyzkoušet si výpočet pro dvě různé volby bodu  $x_0$ :*  
 $\alpha) x_0 = 45^\circ = \frac{\pi}{4}$ , tedy přírůstek  $h = x - x_0 = 41^\circ - 45^\circ = -4^\circ$   
 $\beta) x_0 = 30^\circ = \frac{\pi}{6}$ , tedy přírůstek  $h = x - x_0 = 41^\circ - 30^\circ = 11^\circ$ .
  - $b) \sin 35^\circ$ ,
  - $c) \arctg 0,95$ .
- Určete rovnici tečny a normály ke grafu funkce  $y = f(x)$  v bodě  $T[x_T, y_T]$ , který je bodem dotyku.
  - $a) f(x) = \frac{1}{x}$ ,  $T = [\frac{1}{2}, ?]$ .  $[t : 4x + y - 4 = 0, n : \dots]$
  - $b) f(x) = 2\sqrt{2} \sin x$ ,  $T = [\frac{\pi}{4}, ?]$ .  $[t : 2x - y + 2 - \frac{\pi}{2} = 0, n : \dots]$
  - $c) f(x) = e^{-x} \cos 2x$ ,  $T = [0, ?]$ .  $[t : x + y - 1 = 0, n : \dots]$
- Ve kterých bodech je tečna křivky  $y = 2 + x - x^2$ 
  - $a)$  rovnoběžná s osou  $x$ ;  $[\frac{1}{2}, 2\frac{1}{4}]$
  - $b)$  rovnoběžná s osou souměrnosti prvního kvadrantu?  $[0, 2]$
- V jakém vztahu musí být koeficienty  $a, b$  a  $c$ , aby se parabola  $y = ax^2 + bx + c$  dotýkala osy  $x$ ?  
 $[b^2 - 4ac = 0]$
- Určete, pod jakým úhlem protínají grafy funkcí  $y = f(x)$  osu  $x$  a situaci načrtněte:
  - $a) y = \ln x$ .  $[\frac{\pi}{4}]$ ;  $b) y = \tg x$ .  $[\frac{\pi}{4}]$ ;  $c) y = x^3$ .  $[0]$